

Sygn. akt VII U 2553/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Zabrocka

Protokolant: st. sekr. sądowy Alina Bastuba

po rozpoznaniu w dniu 12 marca 2014 r. w Gdańsku

sprawy J. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania J. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 22 października 2013 r. nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. i przyznaje ubezpieczonemu J. P. prawo do emerytury od 14 sierpnia 2013r.

/ na oryginale właściwy podpis/

Sygn. akt VII U 2553/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 22 października 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu J. P. prawa do emerytury w oparciu o ustalenie, iż na dzień 01 stycznia 1999 r. nie udowodnił on 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Do stażu pracy w warunkach szczególnych ubezpieczony nie uwzględnił okresu zatrudnienia od 01 kwietnia 1981 roku do 28 lutego 1998 roku z uwagi na fakt w przedłożonym przez ubezpieczonego świadectwie pracy brak jest informacji czy Spółdzielnia (...) jest następcą prawnym lub organem założycielskim dla Spółdzielni (...), ponadto w świadectwie pracy brak jest podanych przepisów resortowych oraz figuruje na nim informacja, iż skarżący pracował na łączonym stanowisku kierowcy ciągnika – konserwatora.

Od decyzji organu rentowego odwołał się wnioskodawca, J. P. podnosząc, iż w spornym okresie wykonywał pracę w szczególnych warunkach.

W odpowiedzi na odwołanie ubezpieczonego pozwany wniósł jego oddalenie, podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji.

Na rozprawie w dniu 12 marca 2014r. pełnomocnik pozwanego pozostawił rozstrzygnięcie do uznania Sądu . (nagranie k. 21 akt) .

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony J. P., urodzony (...), z zawodu traktorzysta, w dniu 16 lipca 2013 roku złożył do pozwanego organu rentowego wniosek o emeryturę. Wnioskodawca w chwili złożenia wniosku o emeryturę nie był członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego oraz pozostawał dalej w stosunku pracy.

okoliczności bezsporne, vide: akta ZUS - wniosek o przyznanie emerytury z dnia 16 lipca 2013 r. –k. 1-3

Pozwany ustalił, że ogólny staż ubezpieczeniowy wnioskodawcy na dzień 1 stycznia 1999 r. wynosi 26 lat, 32 dni. W ocenie pozwanego skarżący udowodnił 6 lat, 6 miesięcy i 14 dni pracy w szczególnych warunkach- jednakże jak wykazało postępowanie sądowe ubezpieczony legitymuje się wymaganym 15 - letnim stażem pracy w szczególnych warunkach.

dowód: akta ZUS - karta przebiegu zatrudnienia – nienumerowane karty akt rentowych, decyzja pozwanego z dnia 22 października 2013 roku – nienumerowane karty akt rentowych

Ubezpieczony w spornym okresie czasu tj. od 11 kwietnia 1981 roku do 28 lutego 1998 roku(16 lat 10 miesięcy i 18 dni) pracował jako kierowca ciągnika tzn. traktorzysta w Spółdzielni (...), a następnie w Spółdzielni Produkcyjno – Usługowej (...) w P.. W/w zakład na przestrzeni wielu lat przechodził szereg zmian organizacyjnych i przekształceń, wielokrotnie zmieniając swoje nazwy. Spółdzielnia Produkcyjno- Usługowa (...) jest następcą prawnym Spółdzielni (...). W/w przedsiębiorstwo wystawiło skarżącemu świadectwo pracy w szczególnych warunkach.

Zakres obowiązków wnioskodawcy uzależniony był od pory roku. Od wiosny tzn. od marca skarżący pracował przy oraniu, bronowaniu, sianiu, opryskach oraz nawożeniu . Następnie ubezpieczony pracował przy żniwach, przy prasowaniu słomy. Po żniwach zajmował się podorywką, zbiorem ziemniaków, buraków a w okresie jesiennym ponowną orką i siewem . W porze zimowej wnioskodawca zajmował się rozsiewem wapna na polach, ponadto wywoził szambo, odśnieżał drogi, sypał piasek. Powyższe czynności wykonywał przy pomocy maszyn dołączonych do ciągnika.

Ubezpieczony pracował jako kierowca ciągnika (traktorzysta) w pełnym wymiarze czasu pracy tzn. minimum 8 godzin dziennie. Czynności , o których mowa powyżej ubezpieczony wykonywał na obszarze od 8 do 10 wsi. Na takim bowiem obszarze pracodawca ubezpieczonego świadczył usługi dla ludności.

Dodatkowo w spornym okresie czasu wnioskodawca zajmował się konserwacją powierzonego mu ciągnika, która była związana z jego codzienną obsługą . Prace konserwacyjne zajmowały skarżącemu około godziny dziennie. Czynności te ubezpieczony wykonywał przed rozpoczęciem swojej stałej pracy tj. od godziny 6.00 do 7.00 rano. Za powyższe czynności skarżący otrzymywał dodatkowe wynagrodzenie tj. zapłatę za przepracowaną godzinę. W Spółdzielni (...) każdy kierowca ciągnika dbał o swój traktor i każdy wykonywał związane z tym prace konserwacyjne.

Na terenie Spółdzielni znajdował się warsztat remontowy zatrudniający 3 mechaników, którzy zajmowali się naprawą zepsutych ciągników.

Razem z wnioskodawca pracowali także H. Z. – traktorzysta oraz M. A.- księgową , zajmująca się również kadrami.

dowód: akta sprawy : zeznania ubezpieczonego – k. 20 w zw. z k. 17-1 – skrócony protokół, nagranie CD k. 21, zeznania świadka M. A. – k. 18 skrócony protokół, nagranie CD k. 21, zeznania świadka H. Z. – k. 19 skrócony protokół, nagranie CD k. 21,

akta rentowe: świadectwo pracy – k. 5, świadectwo pracy – k. 7, świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach – k. 21, pismo M. A. – k. 38, akta osobowe – nienumerowane karty akt rentowych

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach sprawy oraz w aktach pozwanego organu emerytalnego, w tym aktach osobowych skarżącego, których prawdziwość i rzetelność nie była przez żadną ze stron kwestionowana. Sąd również nie znalazł podstaw do podważenia ich wiarygodności z urzędu.

Podstawę ustaleń stanu faktycznego stanowiły także zeznania świadków M. A. oraz H. Z. tym bardziej, że korespondowały z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, w tym z zeznaniami ubezpieczonego, które Sąd uznał za przekonujące. W szczególności podkreślenia wymaga, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w tym zeznania wzajemnie się uzupełniają, stworzyły spójną całość.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle poczynionych ustaleń faktycznych odwołanie skarżącego J. P. jest zasadne i z tego tytułu zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem niniejszego postępowania była kwestia ustalenia prawa ubezpieczonego do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Wyniki przeprowadzonego przez Sąd postępowania dowodowego wykazały, że wnioskodawca legitymuje się wymaganym 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach, co sprawia, iż stanowisko organu emerytalnego odmawiające wnioskodawcy prawa do wcześniejszej emerytury, nie jest słuszne.

Ogólne zasady nabywania prawa do emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po 1948 r. zostały uregulowane w treści art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 nr 153 poz. 1227 ze zm.), dalej: ustawa, zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, tj. spełniają łącznie następujące warunki:

- 1) legitymują się okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż: 65 lat dla mężczyzn, 60 lat dla kobiet,
- 2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej: 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet,
- 3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Podkreślenia wymaga, iż art. 184 ust 2 powyższej ustawy zmieniony został przez art. 1 pkt 20 ustawy z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r. nr 637) z dniem 01 stycznia 2013r., co skutkuje tym iż od 01 stycznia 2013 r. celem uzyskania uprawnienia do emerytury w warunkach szczególnych nie ma konieczności spełniania przez ubezpieczonych przesłanki rozwiązania stosunku pracy.

Aktem wykonawczym, do którego odsyła ustawa, jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Stosownie do treści § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W wykazie A – prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego – stanowiącym załącznik do rozporządzenia w dziale VIII (W transporcie i łączności) pod pozycją 3 wskazano prace kierowców ciągników, kombajnów lub pojazdów gaśnicowych.

Wskazać również należy, iż zgodnie z przepisem § 2 ust. 1 i 2 powołanego wyżej rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy natomiast, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy (§ 2 ust. 2).

Trzeba jednak zwrócić uwagę, że zgodnie z utartą praktyką i orzecznictwem w postępowaniu przed sądem okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia z zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84), a więc wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi.

Bezspornym jest, iż ubezpieczony w dniu 14 sierpnia 2013 r. osiągnął 60 rok życia. Wnioskodawca na dzień złożenia wniosku udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze 25 lat, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego i pozostaje w stosunku pracy – co biorąc pod uwagę brzmienie art. 184 ust. 2 ustawy od dnia 01 stycznia 2013 r. pozostaje okolicznością w sprawie bez znaczenia.

Przedmiotem sporu pozostawało ustalenie, czy za pracę w szczególnych warunkach - prace kierowców ciągników - uznać można było sporny okres zatrudnienia ubezpieczonego od dnia 01 kwietnia 1981 r. do dnia 28 lutego 1998 r. w Spółdzielni Usługowo Handlowej (...) w P. na stanowisku traktorzysty.

W ocenie Sądu Okręgowego, fakt wykonywania przez ubezpieczonego pracy w szczególnych warunkach w spornym okresie znajduje potwierdzenie w zebranych w sprawie materiale dowodowym. Nie bez znaczenia dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy pozostaje fakt, iż powołani w sprawie świadkowie zgodnie twierdzili, iż praca skarżącego w istocie polegała na kierowaniu ciągnikiem oraz była wykonywana przez niego stale, w pełnym wymiarze czasu pracy. Podkreślenia wymaga, że świadkowie: M. A. oraz H. Z. byli współpracownikami ubezpieczonego w spornym okresie czasu i mieli z nim codziennym kontakt. W związku z powyższym należało przyjąć, iż posiadają niezbędną wiedzę w zakresie prac rzeczywiście wykonywanych przez skarżącego.

Ponadto zarówno ubezpieczony jak i powołani w sprawie świadkowie w sposób wiarygodny, logiczny i konsekwentny wyjaśnili, skąd na jednym z dokumentów pracowniczych pojawił się zapis kierowca ciągnika – konserwator.

Zapis ten związany był z dodatkowym obowiązkiem jaki spoczywał na każdym traktorzyście zatrudnionym w Spółdzielni – i dotyczył konieczności dbałości o powierzony sprzęt, codziennej konserwacji pojazdu. Skarżący wykonywał w/w obowiązki przed rozpoczęciem pracy w charakterze kierowcy ciągnika, a zatem nie pomniejszał on czasu pracy ubezpieczonego w charakterze traktorzysty.

Nie uszło uwadze Sądu, iż zakład pracy, w którym zatrudniony był pracodawca na przestrzeni lat przechodził zmiany organizacyjne, przekształcał się i zmieniał swoje nazwy. Powyższa okoliczność nie miała wpływu na charakter pracy wnioskodawcy, który począwszy od 1972 roku do 1998 roku nieprzerwanie świadczył pracę w tym samym miejscu.

Sąd Okręgowy zważył także, iż ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego – jednoznacznie wynika, iż podmiot, który wystawił ubezpieczonemu zakwestionowane świadectwo pracy tj. Spółdzielnia Usługowo Handlowa (...) w P., był upoważniony w tym zakresie w myśl, cytowanego wyżej, § 2 ust. 2 rozporządzenia jako przedsiębiorstwo, które wystawiało dokumentację dotyczącą zatrudnienia wszystkim pracownikom Spółdzielni (...) w N., a także M. (...) oraz Zakładów Usług (...) (działających w ramach filii Spółdzielni (...) w N.).

W toku sprawy pozwany podnosił, iż na świadectwie pracy wnioskodawcy brak jest precyzyjnego wskazania stanowiska, zgodnie z zarządzeniem resortowym. Powyższa okoliczność zdaniem pozwanego uzasadniała odmowę przyznania skarżącemu postulowanego świadczenia. Wyjaśnienia wymaga, że zarządzenia resortowe nie stanowią źródeł powszechnie obowiązującego prawa. Kluczowym i podstawowym dokumentem w tym zakresie pozostaje cytowane powyżej rozporządzenie.

Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 22 marca 2012 r., I UK 403/11., wskazał, iż źródłem prawa do emerytury za pracę w szczególnych warunkach jest ustawa z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS i rozporządzenie z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.). Nie jest nim natomiast zarządzenie resortowe, jako że nie stanowi źródła prawa (art. 87 Konstytucji). Wykazy resortowe wydane na podstawie § 1 ust. 2 i 3 rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mają charakter informacyjny, techniczno - porządkujący, uściślający oraz mogą mieć znaczenie w sferze dowodowej, stanowiąc podstawę domniemania faktycznego.

Wobec udowodnienia wykonywania stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych, ubezpieczony J. P. spełnił wszystkie przesłanki dla nabycia emerytury w obniżonym wieku, ponieważ osiągnął 60 rok życia, na dzień złożenia wniosku udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze 25 lat, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, a także spełnił przesłankę udokumentowania stażu co najmniej 15 lat pracy wykonywanej w szczególnych warunkach.

W konkluzji z wyżej przytoczonych względów Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z cytowanymi wyżej przepisami, zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego z dnia 22 października 2013 r. i przyznał ubezpieczonemu J. P. prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach od dnia 14 sierpnia 2013 r. (tj. od dnia ukończenia przez wnioskodawcę wymaganego wieku 60 lat jako daty spełnienia ostatniej przesłanki). Sąd Okręgowy wziął pod uwagę fakt, iż wniosek o emeryturę ubezpieczony złożył w dniu 16 lipca 2013 r. oraz dyspozycję art. 129 ust. 1 cyt. ustawy, zgodnie z którym świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca w którym zgłoszono wniosek.

SSO Elżbieta Zabrocka